

**ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)**

*До Дня науки в Україні та  
Міжнародного року  
кооперативів 2025*

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ  
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ  
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ**

XLVIII Міжнародної наукової студентської  
конференції за підсумками науково-дослідних робіт  
студентів за 2024 рік

*(м. Полтава, 10 квітня 2025 року)*

**Полтава  
ПУЕТ  
2025**

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082) *Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО*  
А43

Видано відповідно наказу по університету № 24-Н від 29 січня 2025 року.

### **Організаційний комітет конференції**

**Голова організаційного комітету – Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

**Заступник голови організаційного комітету – Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

**Ю. С. Матвієнко**, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

**О. В. Гасій**, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

**А. С. Ткаченко**, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

**Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ;

**Ю. В. Перегуда**, директор міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;

**Д. С. Семикоз**, начальник відділу розвитку та інновацій ПУЕТ;

**А. В. Філіпповський**, голова Студентської ради університету ПУЕТ;

**Д. А. Посполітак**, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ.

### **Редакційна колегія**

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

**А43** **Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLVIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2024 рік (м. Полтава, 10 квітня 2025 р.).** – Полтава: ПУЕТ. – 726 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-472-7

Збірник містить тези доповідей XLVIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2024 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти. Збірник присвячено Дню науки в Україні та Міжнародному року кооперативів.

**УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)**

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.  
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-472-7

© Полтавський університет  
економіки і торгівлі, 2025

## КООПЕРАТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНИМ БІЗНЕС-МОДЕЛЯМ В КРИЗОВІ ЧАСИ

*В. П. Сергієнко, студентка спеціальності Менеджмент,  
група МЕН БА 6-11*

*Ю. О. Єжелій, асистент кафедри менеджменту – науковий  
керівник*

*Полтавський університет економіки і торгівлі*

У часи економічних криз кооперативні підприємства демонструють значно вищу стійкість порівняно з традиційними бізнес-моделями. Це пояснюється їхньою особливою організаційною структурою, принципами управління та фінансування, що дозволяють їм ефективно адаптуватися до нестабільних умов господарювання. Однією з ключових характеристик кооперативів є орієнтація на довгострокові інтереси їхніх членів, а не на максимізацію прибутку для акціонерів. Такий підхід забезпечує стабільність підприємства навіть у періоди економічного спаду. Завдяки демократичній системі управління рішення ухвалюються з урахуванням колективних інтересів, що дозволяє швидше реагувати на виклики та змінювати стратегію відповідно до актуальних умов ринку [1].

Фінансова модель кооперативів також сприяє їхній стійкості. Оскільки основним джерелом фінансування є внески членів і власні резерви, кооперативні підприємства менше залежать від зовнішніх інвесторів та кредитних установ. Це дозволяє їм уникати значних боргових зобов'язань, які можуть стати критичними у періоди нестабільності. Крім того, кооперативні підприємства часто глибоко інтегровані в місцеві громади, що робить їх менш залежними від глобальних економічних потрясінь. Локальна спрямованість їхньої діяльності сприяє формуванню сталих економічних зв'язків і забезпечує додаткову підтримку з боку споживачів.

В Україні кооперативне підприємництво має давні традиції, проте його розвиток залишається нерівномірним через інституційні та економічні чинники. На сьогодні спостерігається зростання інтересу до кооперативних моделей, особливо в аграрному секторі, соціальному підприємстві та сфері послуг. Важливу роль у цьому відіграє державна підтримка, зокрема грантові програми, податкові пільги та міжнародна технічна

допомога. Однак розвиток кооперативного підприємництва стримується низкою викликів. По-перше, законодавча база, хоча й удосконалюється, залишається складною для застосування, що ускладнює реєстрацію та функціонування кооперативів. По-друге, низька обізнаність населення про переваги кооперації та недовіра до таких моделей гальмують їх поширення. По-третє, обмежений доступ до фінансування та недостатня підтримка з боку банківського сектору перешкоджають розвитку кооперативних підприємств.

Попри ці виклики, кооперативний рух має значний потенціал. В умовах економічної нестабільності та необхідності відновлення країни після війни кооперативи можуть стати ключовими інструментами економічного зростання. Вони сприяють створенню нових робочих місць, розвитку місцевих громад та забезпеченню фінансової незалежності малого та середнього бізнесу. Після завершення війни кооперативне підприємництво може стати основою економічного відновлення країни [2]. Завдяки своїй децентралізованій моделі, воно сприятиме відбудові регіонів, створенню сталих економічних зв'язків та формуванню інклюзивної економіки. Особливо перспективним є розвиток житлово-будівельних кооперативів, які можуть сприяти швидкому відновленню зруйнованих міст і селищ, а також енергетичних кооперативів, що сприятимуть енергетичній незалежності та впровадженню відновлюваних джерел енергії.

Кооперативне підприємництво є не лише альтернативою традиційним бізнес-моделям, а й ефективним механізмом економічної стабілізації в кризові часи [3]. В Україні ця модель набуває особливого значення в умовах війни та майбутнього післявоєнного відновлення. Попри існуючі виклики, кооперативи мають значний потенціал для розвитку, сприяючи соціально-економічному згуртуванню населення, зменшенню економічних ризиків та зміцненню місцевих громад. Інституційна підтримка, підвищення рівня обізнаності про кооперативну модель та створення сприятливих умов для її впровадження можуть зробити кооперативне підприємництво одним із ключових факторів економічного розвитку України.

### **Список використаних інформаційних джерел**

1. Андріїв Н. М. Економічна безпека підприємства в умовах цифровізації ринку праці: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Львів : Растр-7, 2023. 320 с.

2. Корнілова А. В., Єжелей Ю. О. Управління кризами в умовах війни: нові економічні виклики для українського бізнесу. Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів X Міжнар. молодіжної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 450–453.
3. Семів С. Р., Шевчик Б. М. Інноваційні механізми підвищення економічної ефективності діяльності кооперативних підприємств на ринку товарів та послуг. Підприємництво і торгівля. 2024. № 41. С. 86–95.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ  
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ  
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ**

XLVIII Міжнародної наукової студентської  
конференції за підсумками науково-дослідних робіт  
студентів за 2024 рік

*(м. Полтава, 10 квітня 2025 року)*

Дизайн обкладинки *Д. Я. Вернигора*  
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 42,2.  
Зам. № 394/2254.

Видавець і виготовлювач  
Полтавський університет економіки і торгівлі  
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.  
E-mail: [pvv.puet@gmail.com](mailto:pvv.puet@gmail.com).

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників  
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.